



".....ଭୂରତୀରେ ମୌଳିକ ପରିବାରର ଦେଶରେ ଏହାର ପରିବାରର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାକ ପରିଚୟ ଓ ଲେଖକ ଜୀବନରେ ଏହାର ପରିବାରର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାକ ପରିଚୟ ଓ ଲେଖକ ଜୀବନରେ .....

## ตอนที่ ๒

# ความกตัญญูกตเวที

คุณพ่อเล่าถึงพระอาจารย์องค์หนึ่ง ซึ่งเป็นพระกรรมฐาน ท่านได้ช่วยไขมแม่ของท่าน ซึ่งเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย ให้มีอายุยาวนานขึ้นอีกหลายปี โดยสอนให้ฝึกสติ และในที่สุดโดยแม่ของท่านได้ไปเกิดเป็นนางฟ้า อันฟังแล้วได้แรงใจ ให้รับกลับมาปฏิบัติดูแล พ่อแม่ของฉันให้มากขึ้นโดยทันที

"คุณพ่อสอนให้ลูกเป็นคนกตัญญูกตเวที ดูแลพ่อแม่ให้ดีที่สุด ลูกพยายามปฏิบัติต่อพ่อแม่มากขึ้น ครอบคิดอยู่เสมอว่าจะทำอะไรให้ท่านได้อีก" ฉันเล่าให้คุณพ่อฟัง

"ดีแล้วลูก ความกตัญญูกตเวทีเป็นยอดคุณธรรม ถ้าเราเป็นลูกดีเรียกอภิชาติบุตร ถ้าเป็นหลุ่งเป็นอภิชาติบุตร" คุณพ่อชื่นชม

"ทุกเช้าลูกจัดอาหารไปให้ท่าน และกราบเท้าท่านทุกวัน ให้ท่านฟังเพลงธรรมะและฝึกภานุด้วย" ฉันรายงานต่อ

"ลูกจะสอนพ่อแม่ได้ ให้พ่อแม่เชือฟังได้ เรื่องฟังธรรม เรื่องภานุอะไรนั่น ลูกต้องทำตัวของลูกให้ดี ให้น่าเชือถือก่อน นะลูก แล้วจึงจะไปแนะนำคนอื่น เข้าถึงจะเชือ" คุณพ่อเตือน ให้รอบคอบขึ้น ตามที่ท่านเคยสอนว่าเราต้องพิจารณาตัวเอง ก่อน สอนตัวเองก่อน รู้จักตัวเองก่อน แล้วจึงจะสอนคนอื่นได้ กรณีของฉันนับว่าโชคดีที่เป็นที่รักและไว้วางใจของพ่อแม่มาโดยตลอด ดังนั้นคำแนะนำของฉันจึงไม่ใช่เรื่องสูญเปล่า

"คุณพ่อคะ มีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นด้วยความสัจจะจากการดูแล พ่อแม่ คือประดิษฐ์พอกับแม่ไม่ค่อยลงรอยกัน หงั้นที่พ่ออายุ ๗๕ และแม่ ๕๗ แล้วยังหงุดหงิดกันตลอด เพราะแม่ค่อยจับผิด ค่อยบ่น พ่อเลยเบื่อและไม่สนใจแม่ เรียกว่าแยกกันอยู่คนละห้อง แยกกันกินคนละที่เลย ตอนนี้หลังจากใช้เวลาไม่นาน ที่ลูกกราบท่านและเอาใจใส่ท่านหงั้นสองมากขึ้น เหตุการณ์เปลี่ยนไป คือ เดียวเนื้พอกับแม่รักกัน พังเพปธรรมะด้วยกัน ทานข้าว ด้วยกัน พ่อค่อยซื้อโน่นซื้อนี่มาฝากแม่ ทำโน่นทำนี่ให้แม่ทาน เวลาลูกไปหาทุกวัน จะช่วยกันเล่าว่า พังเพปธรรมะสนุกอย่างไร ดีอย่างไร ลูกดีใจจริง ๆ" ฉันเล่าถึงประสบการณ์ที่เกิดกับตัวเอง ที่เหมือนอภินิหารของคุณงามความดี ซึ่งหากใครไม่ได้ประสบ



ด้วยตัวเองคงไม่เชื่อ เพราะฉันเคยคิดว่าชีวิตของพอกับแม่ ฉันคงไม่มีโอกาสได้เห็นวันที่ท่านหั้งสองจะรักใคร่สามัคคีกัน เพราะที่ผ่านมา มีแต่ความทรงจำที่ฉันรู้สึกห้อแท้ แล้วจู่ๆ ทุกอย่างได้เปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ดีงาม จนฉันแทบไม่เชื่อว่า นี่เป็นฝันของฉันเอง หรือ ถึงอย่างไรความดีเหล่านี้ ฉันยกให้เป็นบุญกุศลของคุณพ่อ ที่แนะนำพำนัชสอนและถูกทำได้สำเร็จ

"ลูกตื่นแต่เช้ามีด มีความสุขที่ได้หุงข้าว ทำขันม ทำกับข้าว ด้วยตัวเอง จัดสำรับ ไปใส่บาตรกับพ่อแม่ ได้เห็นพ่อแม่ประคองกัน ใส่บาตร ลูกมีความสุขและหายเหนื่อยเป็นปกติทั้ง มืออยู่หลายครั้ง หลังจากใส่บาตรแล้ว ทั้งพ่อและแม่ต่างยกมือไหว้ลูก ท่านคงปีติที่ได้ใส่บาตร จนไม่รู้ว่าจะขอบใจลูกอย่างไร ลูกภูมิใจมากเลยจัง ที่ได้ทำให้พอกับแม่มีความสุขในบ้านปลายชีวิต" ฉันเล่าให้คุณพ่อฟัง

"สิ่งที่ลูกทำนั้นเป็นบุญ เป็นความกตัญญูต่ำที่ ชีวิตลูก จะพบแต่ความเจริญรุ่งเรือง รักษาความดีไว้นะลูก" คุณพ่อให้กำลังใจ

"คุณพ่อค่ะ ลูกกราบขอบพระคุณคุณพ่อค่ะ ที่สอนให้ลูก เป็นคนดี จนลูกได้เห็นวันที่พอกับแม่รักกัน ทุกครั้งที่ลูกกราบท่าน ลูกถือว่าลูกบูชาคุณของพระธรรมและถือว่าลูกกราบคุณพ่อด้วยค่ะ" ฉันกล่าวสิ่งที่รู้สึกอยู่ในใจ

"ดีแล้วลูก คนอย่างนี้แหละ ชีวิตมีแต่ความของงานไปบุญย์  
คนเราเกิดมาคราวมีการพัฒนาศักยภาพ ๔ อย่าง คือ IQ, EQ,  
MQ, และ SQ

IQ (Intelligence Quotient) คือ ความฉลาดทางความ  
จำและความคิดจากสูตรมายปัญญา และจินตามายปัญญานั้น หรือเชาว์  
ปัญญานั้นแหละ

EQ (Emotional Quotient) คือ ความฉลาดทางอารมณ์  
คือ ความสุขใจสบายใจไม่กังวลไม่เครียด เป็นต้น

MQ (Moral Quotient) คือ ความทรงไว้ซึ่งศีลธรรม  
จริยธรรม อย่างเช่นความกตัญญูฯ ที่ลูกทำอยู่นี้แหละ สุดท้ายคือ

SQ (Spiritual Quotient) คือ ความอิสรภาพของจิต  
วิญญาณ จิตไม่เป็นทาสของวัตถุและโลกธรรม คือการมีดงตาเห็น  
ธรรม มองเห็นทุกอย่างตามความเป็นจริง "ไม่หลงในสมมติ" ฉันฟัง  
คุณพ่ออธิบาย แล้วตรวจสอบกับตัวเองทันที ว่ามีสิ่งใดบ้าง ที่ต้อง<sup>๒</sup>  
พัฒนาเพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์

"ช่วงนี้พ่อเตรียมงานอบรมจริยธรรมให้กับบุคลากรทาง  
ภาคเหนือ ๕ รุ่น ปีก่อนจัดไป ๓ รุ่น เขาคงเชื่อถือเรา ให้จัดอีก  
รุ่นละ ๓ วัน สอนให้เข้าดูตัวเองให้ออก มีความสำนึกในหน้าที่ และ  
ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด" คุณพ่อพูดถึงงานช่วงปลายปีที่ท่านต้อง<sup>๓</sup>  
รับผิดชอบ



"ลูกขออนุโมทนาค่ะ อายากถามคุณพ่อต่อว่าถ้าคน  
บางคน เขาไม่สนใจไฟธรรมะ แล้วบางทียังมาทำหนิ่งเรา  
เมื่อเราสนใจไฟ จะทำอย่างไรกับเขาดีค่ะ"

ฉันถามท่านต่อถึงปัญหาทางดุลยภาพ ซึ่งพบว่าตรงใจ  
ครูฯ หลายคน

"ลูกต้องอดทนนะ เป็นโอกาสที่เราจะได้สร้างขันติบารมี  
ลูกต้องทำความดีให้มากขึ้นอีก ทำตัวเราให้ดีมาก ๆ จนเขายอมรับ  
ว่าเราดีได้ขนาดนี้ ไม่ต้องอธิบายว่าทำเพื่ออะไร ทำ เพราะอะไร  
อดทนไว้ นิ่งไว้ หากมีอะไรที่ขัดแย้งกัน ลูกต้องนิ่ง เอกความดี  
ขณะใด การใต้แย้งเป็นวิถีของเดรัจฐาน อย่านำมามาใช้ คนมี  
ธรรมะอยู่กับครูก็ได้ โดยธรรมะคัมครองตัวเราและคนรอบๆ ตัว  
เราได้ ลูกไม่ต้องไปสอน ไม่ต้องไปแนะนำ ไม่ต้องไปยัดเยียด อะไร  
ให้เขา เป็นครูที่ดีโดยการทำดีให้เขาดู ธรรมะเป็นเรื่องของการ  
แสวงหา ไม่ใช่การบังคับ ลูกอย่าไปทำหนินเขานะ"

"คุณพ่อเคยสอนว่าเกิดเป็นคนนี้ดีที่สุด เพราะที่นี่เป็น<sup>๔</sup>  
ชุมทางชีวิต ถ้ามีสัมมาทิปฏิ สามารถสร้างความดี สร้างบารมีได้  
มาก ถ้าไปเกิดเป็นเทวดา แม้จะเป็นสุคติภูมิเหมือนเรา แต่  
โอกาสสร้างบารมี มีน้อยกว่ามนุษย์ เพราะมัวแต่หลงติดทิพยสุข

และเหວດາต่างก็ดี ก็มี ก็อิ่ม กันหมด ไม่มีใครต้องการอะไรจาก  
ใคร ดังนั้นเหວດາที่รักดิท่านจึงอยากมาเกิดเป็นมนุษย์ หรือ  
บางที่อาศัยมนุษย์สร้างบารมี ตัวอย่างเรื่องนี้ คุณพ่อเคยเล่าให้  
ฟงเรื่องพระนางจามเทวี เป็นต้น

"ลูกรู้ธรรมแล้ว ถ้าลูกไม่พยายามเข้าใจเขา ถือว่าลูกผิด  
 เพราะเขายังไม่รู้เหมือนลูก ดังนั้นลูกต้องเข้าใจ ต้องให้อภัย ไม่ใช่  
 มองเห็นเข้าเป็นปัญหาและอุปสรรค เขาคือผู้ทดสอบการมีของ  
 ลูกต่างหาก ทำให้เขายอมรับได้โดยลูกไม่ต้องสูญเสียความเป็น  
 ตัวเอง นั่นจึงถือว่าลูกสอบผ่าน ทำให้ได้ลูก ไม่ว่าจะไร ก็เกิดขึ้น  
 ลูกต้องไม่ทิ้งธรรมะ คนมีธรรมะคุ้มครองใจ ไม่เดือดร้อนใดๆ อุป  
 สงบยืนได้ในทุกสถานที่ เพราะเรามีเมตตา ใช้ธรรมะพิจารณา  
 ดูตนเองอย่าไปแก้ที่คนอื่น ปรับปรุงตนเองเรื่อยๆ จนเขยมัน  
 น้อยลงและหมดไป อย่ายอมแพ้แก่ภาระลูก" คุณพ่อกล่าว  
 แต่สิ่งที่เป็นบวก มีแต่ให้กำลังใจ ค่อยเสริมค่อยเติม โดยความ  
 เมตตาแก่ลูกทุกคน วิธีได้เห็นแก่ความเห็นอย่างนั้นเป็นจิตวิทยา  
 การสอนชั้นเยี่ยม

"ເວລາອູ້ນໃນສັກມ ຄຣອບຄຣວ້າ ອົງຮອງນິ້ວັບຜິດຂອບ ລູກ  
ຕ້ອງທຳນັກທີ່ໄຫ້ສົມບຸຽນທີ່ສຸດ ອຍໍາໄຫ້ບກພ່ອງ ອຍໍາໄຫ້ຄຣົດທຳນິ  
ເວັ້ງສ່ວນຮົມຕ້ອງມາກ່ອນ ເວັ້ງສ່ວນຕ້າມາທີ່ໜັງ ເມື່ອອູ້ນໃນໜອງ  
ກ່ອນນອນທີ່ໄຫ້ມື້ ລາຈະປັບປຸງຕົວຮົມທີ່ອີກທຳອະໄຣໄກບຕ້ວເງິນ



สามารถทำได้ แต่เมื่อไหร่ที่มีหน้าที่ภายนอก ทั้งสามี ทั้งลูก ทั้งงาน ลูกต้องไม่ให้หน้าที่เหล่านี้บกพร่อง" คุณพ่อย้ำถึงความรับผิดชอบการงานภายนอก คือทางโลกต้องไม่ให้เสีย ทางธรรมดึงจะเจริญงอกงาม "ไม่มีอุปสรรค เราต้องเล่นไปตามบทบาท ตามสมมติ ต้องตีบทให้แตก ต้องให้เกียรติในสมมติ และสุดท้ายอย่าหลงสมมตินั้น นี่คือวิธีแห่งพุทธโดยแท้ ยิ่งเรามากดความต้องการ จำกัดการเรียกร้องส่วนตัวลงได้มากเท่าไหร่ เรายังยิ่งมีเพิ่มให้คนอื่นได้มากเท่านั้น โบราณท่านสอนให้อาใจเขามาได้ใจเรา นับว่าไม่ล้าสมัยเลย

"นอกจากนี้พ่อขอให้ลูกเป็นผู้มีความเมตตา ซื่อตรงและจริงใจ ไม่ว่าทำอะไรให้ครบที่ไหน ขอให้ลูกระลึกไว้ทั้งกาย วาจา ใจ ว่า ต้องมีความซื่อตรง ความสุจริต และมีความจริงใจในการกระทำนั้นฯ เสมอ นั่นเป็นเกราะกำบังภัยให้ลูก พ่อใช้หลักการนี้เมื่อจะไปทำอะไร ไปบรรยายที่ไหน แล้วพ่อได้รับการต้อนรับที่ดี มีคนรักคนศรัทธา เพราะพ่อให้สิ่งนี้กับเขา ก่อน" คุณพ่อให้พรฉันให้เป็นคนมีเมตตา ซื่อตรงและจริงใจ

"ฝึกสติให้มากนั่นลูก ถ้าจะศรัทธาได้ ลูกต้องใช้ปัญญา และใช้เวลา ให้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ อย่าศรัทธาด้วยอารมณ์"

ด้วยผัสสะคือตาเห็นหรือหูได้ยินคำบอกเล่า ลูกจะได้มีสุกหลอก การดูว่าใครดี ไม่ดี ลูกต้องใช้เวลา�าวนาน ดูว่าคำสอนนั้นเป็นไปเพื่อความหลุดพ้น ในเบื้องต้น ท่ามกลางหรือบนปลายหรือไม่ ถ้าสอนเพื่อให้เวียนตายเวียนเกิดอีก สอนให้ยึดติด อย่างศรัทธาสิ่งเหล่านี้ ต้องใช้เวลาพิสูจน์ หากพิสูจน์แล้วลูกตรงตามนี้จึงค่อยศรัทธา และความศรัทธานั้น จะเป็นศรัทธาที่ยั่งยืน" คุณพ่อตอกย้ำก่อนจากลา ฉันจึงต้องกลับมานอนคิดว่า มีขยะอีกก็คงในหัวใจ ที่ต้องหารถบรรทุกมาขนไปทิ้ง ฉันจะค่อยๆ เก็บกวาดไปเรื่อยๆ ทุกวัน ให้มันโล่งเตียนหัวใจให้ได้สักวัน ฉันจะหมั่นเก็บขยะของตนเองไปทิ้ง ไม่สร้างขยะใหม่และไม่เข่นขยะของคนอื่นมาเพิ่มในใจฉันอีก

